

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1CdoPr/11/2025
Identifikačné číslo spisu:	1424203042
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1424203042.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Univerzitná nemocnica Bratislava, so sídlom Bratislava, Pažitková 4, IČO: 31 813 861, proti žalovanej L.. B. P., narodená XX. N. XXXX, Q., U. F. U. XX J., právne zastúpená: JUDr. Andrej Gara, advokát, so sídlom Bratislava, Štefánikova 14, IČO: 30 850 436, o zaplatenie 2.397,78 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 30Cpr/1/2024, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. mája 2025 sp. zn. 7CoPr/5/2025, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. mája 2025 sp. zn. 7CoPr/5/2025-128 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu (výrok I.), ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia náhrady nákladov spojených so zvyšovaním kvalifikácie v dôsledku skončenia pracovného pomeru žalovanou pred dohodnutou dobou zotrvania v pracovnom pomere, žalovanej priznal proti žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom žalobca bude povinný žalovanej zaplatiť náhradu trov konania v tomto rozsahu; o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie do 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (výrok II.).

2. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že podstatná časť odvolacích námietok žalobcu nie je dôvodná a spôsobilá vyvrátiť závery súdu prvej inštancie o nedôvodnosti žaloby (vecnú správnosť napadnutého rozsudku).

2.2. V prejednávanej veci z obsahu súdneho spisu a napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia žalovanej sumy 2.397,78 eura s prísl. ako nároku na úhradu vynaložených nákladov (ich pomernej časti) v súvislosti so zvyšovaním kvalifikácie z dôvodu

nezotrvania žalovanej v pracovnom pomere u žalobcu ako zamestnávateľa po určenú dobu v súlade s ust. § 155 Zákonníka práce a ust. Dohody o zvyšovaní kvalifikácie. Medzi stranami bolo sporné posúdenie, či Dohoda o zvyšovaní kvalifikácie je platný právny úkon, sporná bola (a žalovanou bola rozporovaná ako nepreukázaná) výška žalovanej sumy a spôsob/určenie jej výpočtu a skutočnosť, či ak žalovaná vykonávala u žalobcu prácu na základe Príkaznej zmluvy po skončení pracovného pomeru, porušila svoj stabilizačný záväzok podľa Dohody o zvyšovaní kvalifikácie (teda nezotrvala v pracovnom pomere po dohodnutú dobu).

2.3. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že podľa Dohody o zvyšovaní kvalifikácie (a o zotrvaní v pracovnom pomere) sa žalobca ako zamestnávateľ a žalovaná ako zamestnanec dohodli, že

(i) žalobca umožní žalovanej zvýšenie kvalifikácie formou špecializačnej prípravy napr. poskytnutím pracovného voľna, náhrady mzdy a úhrady ďalších vopred dohodnutých nákladov spojených so štúdiom a žalovaná zotrvá po skončení štúdia v pracovnom pomere u žalobcu alebo uhradí žalobcovi náklady spojené so štúdiom za podmienok v tejto dohode (čl. I bod 2),

(ii) žalobca umožní žalovanej získanie kvalifikácie: špecializácia v špecializačnom odbore vnútorné lekárstvo na Univerzite Komenského v Bratislave, Lekárskej fakulte s dátumom začatia od 01. 03. 2015 s predpokladaným skončením v r. 2019 (čl. II bod 1),

(iii) žalobca sa zaviazal počas štúdia poskytovať žalovanej pracovné voľno s náhradou mzdy podľa § 140 ods. 3 Zákonníka práce a podnikovej kolektívnej zmluvy, poskytovať zamestnancovi pracovné voľno s náhradou mzdy počas štúdia realizovaného mimo pracovísk žalobcu v rozsahu skutočne čerpaného pracovného voľna (čl. II bod 2),

(iv) žalovaná ako zamestnanec sa zaviazala zotrvať v pracovnom pomere u žalobcu ako zamestnávateľa po dobu 4 roky po úspešnom ukončení štúdia, resp. zvýšení kvalifikácie (čl. III bod 3) (pozn. odvolacieho súdu: nebolo medzi stranami sporné, že žalovaná ukončila špecializačné štúdium dňa 29. 11. 2019),

(v) v prípade, ak zamestnanec nesplní svoj záväzok uvedený v predchádzajúcom bode č. 3 článku III zotrvať v pracovnom pomere u zamestnávateľa počas dohodnutej doby, zamestnanec je povinný nahradiť zamestnávateľovi preukázateľne vynaložené náklady spojené so zvýšením kvalifikácie zamestnanca, a to nahradiť zamestnávateľovi vynaložené náklady na náhradu mzdy (mzda platná a vyplatená v čase preukázateľne čerpaného pracovného voľna, vrátane odvodov zamestnávateľa) za čerpané pracovné voľno na štúdium, vrátane pracovného voľna čerpaného na štúdium realizované mimo pracovísk zamestnávateľa ako aj vynaložené náklady na úhradu ďalších vopred dohodnutých výdavkov spojených so zvyšovaním kvalifikácie. V prípade, ak sa zamestnanec a zamestnávateľ dohodnú na tom, že zamestnávateľ poskytne zamestnancovi ďalšie pracovné úľavy a/alebo hmotné zabezpečenie ako sú uvedené v čl. II, bod č. 2 (napr. cestovné výdavky) účastníci dohody sú povinní uzavrieť písomný dodatok k dohode, v ktorom určia konkrétne výdavky spojené so zvýšením kvalifikácie, ktoré bude zamestnávateľ zamestnancovi nahrádzať ako aj rozsah povinnosti zamestnanca v prípade nesplnenia záväzku zotrvať v pracovnom pomere u zamestnávateľa počas dohodnutej doby nahradiť zamestnávateľovi tieto náklady (čl. III, bod 4). Strany sa tiež dohodli, že „v prípade, ak zamestnanec splní svoj záväzok podľa bodu č. 3 tohto článku len čiastočne, je povinný nahradiť zamestnávateľovi pomernú časť preukázateľne vynaložených nákladov podľa predchádzajúceho bodu č. 4 tohto článku“ (čl. III bod 5).

Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaná dala výpoveď z pracovného pomeru listom doručeným žalobcovi dňa 27. 07. 2022 a jej pracovný pomer skončil dňa 30. 09. 2022.

2.4. V prejednávanej veci je zrejmé, že v súvislosti so zvyšovaním kvalifikácie žalovanej strany sporu uzavreli Dohodu o zvyšovaní kvalifikácie, v zmysle ktorej sa žalobca zaviazal, že umožní žalovanej zvýšenie kvalifikácie formou špecializačnej prípravy napr. poskytnutím pracovného voľna, náhrady mzdy a úhrady ďalších vopred dohodnutých nákladov spojených so štúdiom a žalovaná zotrvá po skončení štúdia v pracovnom pomere u žalobcu alebo uhradí žalobcovi náklady spojené so štúdiom za podmienok v Dohode o zvyšovaní kvalifikácie, žalobca sa zaviazal počas štúdia poskytovať žalovanej pracovné voľno s náhradou mzdy, poskytovať pracovné voľno s náhradou mzdy počas štúdia realizovaného mimo pracovísk žalobcu v rozsahu skutočne čerpaného pracovného voľna a žalovaná ako zamestnanec sa zaviazala zotrvať v pracovnom pomere u žalobcu ako zamestnávateľa po dobu 4 roky

po úspešnom ukončení štúdia, resp. zvýšení kvalifikácie. Pre prípad porušenia povinnosti žalovanej ako zamestnanca zotrvať v pracovnom pomere u zamestnávateľa počas dohodnutej doby, sa zamestnanec zaviazal nahradiť zamestnávateľovi preukázateľne vynaložené náklady spojené so zvýšením kvalifikácie zamestnanca, a to nahradiť zamestnávateľovi vynaložené náklady na náhradu mzdy (mzda platná a vyplatená v čase preukázateľne čerpaného pracovného voľna, vrátane odvodov zamestnávateľa) za čerpané pracovné voľno na štúdium, vrátane pracovného voľna čerpaného na štúdium realizované mimo pracovísk zamestnávateľa ako aj vynaložené náklady na úhradu ďalších vopred dohodnutých výdavkov spojených so zvyšovaním kvalifikácie a ďalších vopred dohodnutých pracovných úľav a/alebo hmotného zabezpečenia (napr. cestovné výdavky) dohodnutých písomne v dodatku, v ktorom určia konkrétne výdavky spojené so zvýšením kvalifikácie, ktoré bude zamestnávateľ zamestnancovi nahrádzať (alebo ich pomernú časť v prípade čiastočného nedodržania záväzku).

2.5. Odlišne od právneho posúdenia súdom prvej inštancie, posúdením obsahu dojednaných zmluvných podmienok vyplývajúcich z Dohody o zvyšovaní kvalifikácie je podľa odvolacieho súdu nepochybné, že Dohoda o zvyšovaní kvalifikácie spĺňa kogentné obsahové náležitosti v zmysle ust. § 155 ods. 2 Zákonníka práce. Právny úkon je určitý, jeho obsah nie je vnútorne rozporný a určitosť obsahu vyplýva z textu Dohody o zvyšovaní kvalifikácie. V čl. III. ods. 4 Dohody o zvyšovaní kvalifikácie sa žalovaná zaviazala v prípade nesplnenia stabilizačného záväzku (zotrvať u žalobcu po dobu 4 rokov po úspešnom ukončení štúdia, resp. zvýšení kvalifikácie) nahradiť preukázateľne vynaložené náklady na náhradu mzdy, ako aj nahradiť celkové vynaložené náklady. Len samotné spochybňovanie platnosti dojedanej Dohody o zvyšovaní kvalifikácie z hľadiska neurčitého vymedzenia výšky celkových nákladov žalovanou nemožno považovať za dôvodné - sú v nej uvedené tak druhy nákladov, ktoré sa zamestnanec zaväzuje nahradiť zamestnávateľovi pre prípad nedodržania svojho záväzku (náklady na náhradu mzdy, ďalšie vopred dohodnuté výdavky a napr. aj cestovné výdavky a iné hmotné zabezpečenie), ako aj dostatočne určitý spôsob určenia celkovej sumy nákladov, ktorú je žalovaná v prípade porušenia stabilizačného záväzku povinná žalobcovi uhradiť, t.j. preukázateľne vynaložené náklady. Je logické, že zamestnávateľ pri uzatváraní dohody o zvýšení kvalifikácie vopred nemôže poznať celkovú sumu nákladov, ktoré v budúcnosti vzniknú v súvislosti so zvyšovaním kvalifikácie jeho zamestnanca, a to nielen výšky náhrady mzdy, ale aj pokiaľ ide napr. o cestovné výdavky a osobitne dohodnuté plnenia poskytnuté zamestnancovi, ktoré (ich počet ani výšku) vopred nie je možné jednoznačne ustáliť (počet hodín alebo dní, za ktoré sa vyplatí náhrada mzdy, cena iných nákladov, počet pracovných ciest a pod.). Podľa odvolacieho súdu je nepochybné, že preukázanie vynaloženia nákladov v tom prípade zaťažuje zamestnávateľa, avšak ich priebežné vynakladanie je zrejmé aj zamestnancovi zo zúčtovania mzdy (výplatnej pásky). Rovnako určenie pomernej časti nákladov (pri poznaní a preukázaní ich celkovej výšky), je zistiteľné aritmetickým výpočtom (delením celkových preukázateľne vynaložených nákladov a dĺžkou zostávajúcej doby do splnenia záväzku). Takýto spôsob dohodnutia si celkovej sumy nákladov je podľa odvolacieho súdu dostatočný, pretože zamestnávateľ si neuplatní žiadne iné náklady, ako tie, ktoré bude vedieť relevantnými mzdovými/účtovnými dokladmi preukázať, že ich v prospech zamestnanca v súvislosti so zvyšovaním jeho kvalifikácie skutočne vynaložil/uhradil, teda od zamestnanca si zamestnávateľ nemôže uplatňovať sumy hodnoverne nepreukázané a reálne nevynaložené.

2.6. Z judikatúry NS SR vyplýva, že celková suma nákladov zamestnávateľa môže byť vyjadrená iným než číselným vyjadrením určitej sumy. Stačí, ak je uvedená tak určito, že medzi zmluvnými stranami nemôžu vzniknúť pochybnosti o tom, čo chceli ako celkovú sumu v dohode vzájomne dohodnúť (R 10/1980). Súčasťou nákladov, ktoré je zamestnanec povinný uhradiť v prípade nesplnenia záväzku, je náhrada mzdy, ktorá tvorí spravidla najväčšiu časť celkovo vynaložených nákladov zamestnávateľa, povinnosť na úhradu sa vzťahuje aj na študijný príspevok, stravovanie a zľavu na cestovnom (R 7/1984).

2.7. V nadväznosti na uvedené odvolací súd konštatoval, že žalobcom namietané nesprávne právne posúdenie platnosti Dohody o zvyšovaní kvalifikácie je dôvodné, uvedená Dohoda o zvyšovaní kvalifikácie je platná, spĺňa zákonom požadované obsahové náležitosti, ako aj písomnú formu a jej obsah je určitý. Odvolací súd v tejto súvislosti podporne poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/68/2021 z 29. 11. 2023 v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) sp. zn. II. ÚS 495/2024 z 09. 10. 2024.

2.8. V prejednávanej veci je však potrebné prisvedčiť súdu prvej inštancie, že žalobca ním voči žalovanej uplatnenú výšku nároku na zaplatenie pomernej časti nákladov vynaložených žalobcom v súvislosti s

Dohodou o zvyšovaní kvalifikácie hodnoverne nepreukázal. Žalovaná v priebehu konania opakovane rozporovala preukázanie výšky nároku (v podaní zo dňa 10. 07. 2024, 17. 09. 2024, na pojednávaní dňa 27. 01. 2025) a uvádzala, že zo žalobcom predložených dokumentov nie je zrejmé, ako určil sumu, keď z nich spôsob výpočtu dlhu nevyplýva. Žalobca na pojednávaní dňa 27. 01. 2025 ako aj v podanom odvolaní uviedol, že výšku nákladov preukázal dostatočne tým, že k žalobe predložil ako prílohu č. 6 „Zostatok dlhu za čerpané študijné voľno pred špecializačnou skúškou“ a vo vyjadrení zo dňa 30. 07. 2024 predložil výplatné lístky za rozhodné obdobia (príloha č. 3/1,2,3,4,5), z ktorých je zrejmé, že sumy v zostatku sa zhodujú, a že mu nie je zrejmé, prečo súd prvej inštancie predložené výplatné lístky za rozhodné obdobie v odôvodnení napadnutého rozsudku nezmiňuje, keď vo vyjadrení zo dňa 30. 07. 2024 aj na pojednávaní dňa 27. 01. 2025 poukázal na spojitosť výplatných lístkov a sumy uvedené v zostatku dlhu. Z obsahu spisu však predloženie listinných dôkazov, na ktoré opakovane poukazoval žalobca (výplatné lístky žalovanej za rozhodné obdobia, z ktorých vychádzal výpočet zostatku dlhu spracovaný za žalobcu I.. U.) nevyplýva a nie je zrejmé; žalobca napriek tomu, že tieto spomínal jednak vo svojom vyjadrení z 30. 07. 2024, ako aj na pojednávaní dňa 27. 01. 2025, tieto listinné dôkazy súdu prvej inštancie nepredložil, nepripojil ich ani k vyjadreniu z 30. 07. 2024 a nepredložil ich na pojednávaní dňa 27. 01. 2025 napriek tomu, že z predbežného právneho posúdenia súdu prvej inštancie, ako aj z procesnej obrany žalovanej v priebehu konania (vrátane písomných vyjadrení), vyplývalo, že preukázanie výšky nároku (pomernej časti vynaložených nákladov žalobcom) aj spôsob jeho výpočtu sú v konaní sporné.

2.9. Žalobcom predložené dôkazy - Výkazy mzdových nárokov žalovanej za rozhodné obdobie v roku 2019 - ako súčasti podaného odvolania posúdil odvolací súd ako novoty, na ktoré nemôže v odvolacom konaní prihliadať, nakoľko predpoklady ustanovené v ust. § 366 CSP za daných okolností splnené neboli. Opravný prostriedok s právom novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy (t.j. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie) iba za podmienok ust. § 366 CSP. Odvolací súd je totiž viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP). Doplniť dokazovanie však môže odvolací súd (ako už bolo uvedené) iba za podmienok uvedených v ust. § 366 (§ 384 ods. 2 CSP). Odvolací súd teda môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich nevykonala súd prvej inštancie, hoci ich strana navrhla, ako aj doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v ust. § 366 CSP, keď pôjde o tzv. novoty v odvolacom konaní. Uvedené znamená, že odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak (i) sa týkajú procesných podmienok, (ii) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, (iii) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo (iv) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie.

3. Odvolací súd zdôraznil, že ust. § 366 CSP v spojení s ust. § 149 a § 152 CSP medzi novoty v odvolacom konaní zahŕňa prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, vrátane skutkových tvrdení, popretia skutkových tvrdení protistrany a návrhov na vykonanie dôkazov. S poukazom na ust. § 366 písm. d) CSP nové skutkové tvrdenia a návrhy na vykonanie dôkazov v odvolacom konaní možno uplatniť iba za splnenia predpokladov uvedených v ust. § 366 CSP. Žalobca ním predložené dôkazy v rámci odvolania, ktoré majú (dodatočne) preukazovať dôvodnosť, výšku a spôsob výpočtu ním uplatneného nároku, neprodukoval pred súdom prvej inštancie (prihliadajúc na vyššie uvedené a obsah spisu, vychádzajúc z podaní žalobcu) v súlade s koncentračnou zásadou (zákonnou koncentráciou konania - § 154, § 182 CSP), ale ako nový (ďalší) dôkaz až v odvolacom konaní. Preto na tieto dôkazy predložené žalobcom až v odvolaní ako neprípustné novoty nemôže v odvolacom konaní prihliadať.

3.1. Zohľadňujúc vyššie uvedené neostávalo odvolaciemu súdu iné, ako zhodne so súdom prvej inštancie uzavrieť, že žalobca ním v konaní uplatnený nárok nepreukázal, čo je dôvodom pre zamietnutie žaloby. Z uvedeného dôvodu bolo nadbytočným posúdenie ostávajúcej odvolacej argumentácie žalobcu k ostatným súdom prvej inštancie vyvodeným dôvodom pre zamietnutie žaloby.

3.2. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP. Žalovaná mala v odvolacom konaní plný úspech, preto má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu od žalobcu.

4. Proti predmetnému rozsudku podal dovolanie žalobca. Dovolanie podal z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP. V dôvodoch dovolania uviedol, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku správne, a teda odlišne od záverov súdu prvej inštancie vyhodnotil platnosť dohody o zvyšovaní kvalifikácie a o zotrvaní v pracovnom pomere uzavretej medzi žalobcom a žalovanou. Ustálil že dohoda je platná, spĺňa zákonom požadované obsahové náležitosti, ako aj písomnú formu a jej obsah je určitý.

4.1. Odvolací súd ale prisvedčil súdu prvej inštancie, že žalobca si voči žalovanej uplatnenú výšku nároku na zaplatenie pomernej časti nákladov vynaložených žalobcom v súvislosti s dohodou o zvyšovaní kvalifikácie hodnoverne nepreukázal. V bode 23. odvolací súd poukázal na to, že žalobca na pojednávaní dňa 27. 01. 2025 ako aj v podanom odvolaní uviedol, že výšku nákladov preukázal dostatočne tým, že k žalobe predložil ako prílohu č. 6 „zostatok dlhu za čerpané študijné voľno pred špecializačnou skúškou“ a vo vyjadrení zo dňa 30. 07. 2024 predložil výplatné pásky za rozhodné obdobia (príloha č. 3/1, 2, 3, 4, 5), z ktorých je zrejmé, že sumy v zostatku sa zhodujú a že mu nie je zrejmé, prečo súd prvej inštancie predložené výplatné pásky za rozhodné obdobie v odôvodnení napadnutého rozsudku nezmieňuje, keď vo vyjadrení zo dňa 30. 07. 2024 aj na pojednávaní 27. 01. 2025 poukázal na spojitosť výplatných lístkov a sumy uvedené v zostatku dlhu. Odvolací súd konštatoval, že z obsahu spisu však predloženie listinných dôkazov, na ktoré opakovane poukazoval žalobca nevyplyva a nie je zrejmé; že žalobca napriek tomu, že tieto spomínal jednak vo vyjadrení ako aj na pojednávaní, tieto listinné dôkazy súdu prvej inštancie nepredložil, nepripojil ani k vyjadreniu z 30. 07. 2024 a ani na pojednávaní napriek tomu, že z predloženého právneho posúdenia súdu prvej inštancie ako aj z procesnej obrany žalovanej v priebehu konania vyplývalo, že preukázanie výšky nároku aj spôsob výpočtu sú v konaní sporné.

4.2. Žalobca má za to, že tento postup, resp. odôvodnenie odvolacieho súdu zakladá odvolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Zo samotného znenia bodu 23. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že žalobca mal za to, že súd prvej inštancie predložil predmetné dôkazy, t.j. výplatné pásky za rozhodné obdobie z ktorých vychádzal aj výpočet zostatku dlhu spracovaného za žalobcu. V domnienke, že žalobca si svoju povinnosť splnil a označené dôkazy, ktoré sú rozhodné pre posúdenie veci predložil, až po nahliadnutí do súdneho spisu dňa 15. 07. 2025 zistil, že predmetné dôkazy, t.j. výplatné pásky žalovanej za rozhodné obdobie sa v spise nenachádzajú. Žalobca má jednoznačne za to, že odvolací súd mal aj vzhľadom na to, že on samotný označuje výplatné pásky ako relevantné mzdové účtovné doklady na preukázanie nákladov, mal teda rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie s tým, že žalobcovi malo byť umožnené túto chybu, resp. opomenutie - nepredloženie výplatných lístkov napraviť.

4.3. Žalobca z opatrnosti v tomto podaní predkladá dané výplatné pásky. Žalobca v tejto veci poukázal na to, že na danú vec je možné aplikovať aj právny názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/190/2022.

4.4. Podľa názoru žalobcu, že ak žalobca uvedené dôkazy opomenutím nepredložil, mal mu už súd prvej inštancie poskytnúť možnosť túto chybu napraviť, t.j. poskytnúť možnosť predložiť označené dôkazy. Uvedené bolo možné realizovať bez značnej procesnej aktivity a uvedené zároveň spôsobuje porušenie práva na jeho spravodlivý proces. Vzhľadom na uvedené žiadal Najvyšší súd SR, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. K dovolaniu podala písomné vyjadrenie žalovaná. Uviedla, že podstatou dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nie je nahrádzanie alebo naprávanie procesných chýb účastníka konania. Žalobcovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom, mal možnosť tvrdiť skutočnosti a predkladať dôkazy, čo aj čiastočne urobil. Avšak nepredložil rozhodné listinné dôkazy - výplatné pásky, hoci ich mal vo svojej dispozícii a bol opakovane upozornený žalovanou, že výška nároku a spôsob výpočtu sú sporné, nemožno tento nedostatok zamieňať za porušenie práva na spravodlivý proces. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí správne konštatoval, že žalobca výplatné pásky nepredložil v konaní pred súdom prvej inštancie. Urobil tak až dodatočne v rámci odvolacieho konania, pričom takýto postup je v priamom rozpore so zásadou koncentrácie konania podľa § 154 a § 182 CSP. Ak žalobca tvrdí, že

dôkazné listiny boli opomenuté, ide výlučne o jeho procesné zlyhanie. Napriek opakovaným námietkam žalovanej, žalobca nikdy nepredložil do spisu výplatné pásky, na ktoré sa následne odvolával, tieto neboli predložené ani na pojednávaní dňa 27. 01. 2025. Vzhľadom na uvedené žiadal dovolanie odmietnuť a zároveň žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala advokátom zastúpená (§ 429 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné a zároveň dôvodné.

6.1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

6.2. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012). Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

6.3. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolať sa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolať vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

6.4. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolať uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.5. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

6.6. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

6.7. Žalobca vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP vidí v odôvodnení napadnutého rozsudku v bode 23. a teda, že v podstate nepreukázal uplatnenú výšku nároku na zaplatenie pomernej časti nákladov vynaložených žalovanou v súvislosti s dohodou o zvyšovaní kvalifikácie. Uvádza, že až pri

nahliadnutí do obsahu spisu dňa 15. 07. 2025 zistil, že označené výplatné pásky žalovanej za rozhodné obdobie sa v spise nenachádzali.

6.8. Podľa čl. 6 ods. 1 strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.

6.9. Podľa čl. 8 CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podporiť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

7. Podľa čl. 9 CSP strany sporu majú právo sa oboznámiť s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a môžu k nim vyjadriť svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon.

7.1. Podľa § 132 CSP (1) V žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

(2) Opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

(3) Žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

7.2. Podľa § 185 CSP (1) Súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

(2) Súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné, a na zistenie cudzieho práva.

7.3. V žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh a žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť (§ 132 ods. 1 a 3 CSP). Ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci (čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP). Ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní, v uznesení podľa odseku 1 súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho treba doplniť alebo opraviť a poučí o možnosti podanie odmietnuť a ak sa v lehote určenej súdom podanie nedoplní alebo neopraví, súd podanie odmietne; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať (§ 129 ods. 1 až 3 CSP). Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky (§ 149 CSP). Súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP) a dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené (§ 204 CSP).

7.4. Citované ustanovenia potvrdzujú, že v bežnom sporovom konaní (o aké ide aj v prejednávanom prípade) súd nepreberá za strany dôkaznú iniciatívu a v tomto sa s účinnosťou od 01. júla 2016 odráža celková (nová) koncepcia civilného sporového procesu a princípy v ňom uplatňované (princípy kontradiktórnosti konania a arbitrárneho poriadku, princípy dispozičný a prejednací). Zákonodarca takto sledoval aj cieľ posilnenia zodpovednosti strán za výsledok konania a zvýšenie miery procesných povinností najmä na strane iniciátora konania (žalobcu). Rešpektovanie práva na spravodlivý proces vyžaduje ingerenciu súdu v každom prípade neúplnosti či nedostatočnosti podania a/alebo dôkazov podanie sprevádzajúcich a to samozrejme nie v smere obrazného vedenia strany za ruku (tu rozumej jej navádzaním na to, ako má v spore postupovať a aké dôkazy označovať, navrhovať a prípadne aj predkladať), ale ako povinnosť súdu postarať sa o odstránenie tých nejasností (neúplností) podaní

reprezentujúcich buď procesný útok alebo procesnú obranu, ktoré spravidla nejde vysvetliť inak, než opomenutím, a ktorých existencia spôsobuje nesúlad medzi tvrdeniami strany a dôkazmi ponúkanými na preukázanie ich pravdivosti.

7.5. Najvyšší súd síce všeobecne uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 C.s.p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

7.6. Je potrebné konštatovať, že na žalobcovi bola dôkazná povinnosť preukázania uplatnenej výšky žalovaného nároku, tak ako správne aj súdy konštatovali. Žalobca špecifikované výplatné lístky súdu nepredložil, čo ani nespochybňoval, uviedol však, že až nahliadnutím do spisu dňa 15. 07. 2025 (až po rozhodnutí odvolacieho súdu) zistil, že tieto sa v spise nenachádzajú. Z podania žalobcu z 30. 07. 2024, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 05. 08. 2025 dovolací súd zistil, že žalobca v podaní uviedol, že predkladá výplatné lístky (príloha č. 3/1, 2, 3, 4, 5) za rozhodné obdobie. Uvedené podanie bolo doručené žalovanej, ktorá naň reagovala podaním zo dňa 17. 09. 2024, kde uviedla, že výšku nákladov žalobca nepreukázal žiadnymi dôkazmi. Uvedené vyjadrenie bolo žalobcovi doručené dňa 20. 09. 2024. Dovolací súd z obsahu zápisnice z pojednávania dňa 27. 01. 2025 zistil, že súd prvej inštancie s poukazom na § 204 CSP podľa ktorého dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené, nevykonával dokazovanie čítaním a oboznamovaním listín. Na odvolanie žalobcu odvolací súd v bode 23. uviedol, že, „V predjednávanej veci je však potrebné prisvedčiť súdu prvej inštancie, že žalobca ním voči žalovanej uplatnenú výšku nároku na zaplatenie pomernej časti nákladov vynaložených žalovaným v súvislosti s Dohodou o zvyšovaní kvalifikácie hodnoverne nepreukázal. Žalovaná v priebehu konania opakovane rozporovala preukázanie výšky nároku (v podaní zo dňa 10.07.2024, 17.09.2024, na pojednávaní dňa 27.01.2025) a uvádzala, že zo žalobcom preložených dokumentov nie je zrejmé, ako určil sumu, keď z nich spôsob výpočtu dlhu nevplýva. Žalobca na pojednávaní dňa 27.01.2025 ako aj v podanom odvolaní uviedol, že výšku nákladov preukázal dostatočne tým, že k žalobe predložil ako prílohu č. 6 „Zostatok dlhu za čerpané študijné voľno pred špecializačnou skúškou“ a vo vyjadrení zo dňa 30.07.2024 predložil výplatné lístky za rozhodné obdobia (príloha č. 3/1,2,3,4,5), z ktorých je zrejmé, že sumy v zostatku sa zhodujú, a že mu nie je zrejmé, prečo súd prvej inštancie predložené výplatné lístky za rozhodné obdobie v odôvodnení napadnutého rozsudku nezmiňuje, keď vo vyjadrení zo dňa 30.07.2024 aj na pojednávaní dňa 27.01.2025 poukázal spojitost' výplatných lístkov a sumy uvedené v zostatku dlhu. Z obsahu spisu však predloženie listinných dôkazov, na ktoré opakovane poukazoval žalobca (výplatné lístky žalovanej za rozhodné obdobia, z ktorých vychádzal výpočet zostatku dlhu spracovaný za žalobcu I.. U.) nevyplýva a nie je zrejmé; žalobca napriek tomu, že tieto spomínal jednak vo svojom vyjadrení z 30.07.2024, ako aj na pojednávaní dňa 27.01.2025, tieto listinné dôkazy súdu prvej inštancie nepredložil, nepripojil ich ani k vyjadreniu z 30.07.2024 a nepredložil ich na pojednávaní dňa 27.01.2025 napriek tomu, že z predbežného právneho posúdenia súdu prvej inštancie, ako aj z procesnej obrany žalovanej v priebehu konania (vrátane písomných vyjadrení), vyplývalo, že preukázanie výšky nároku (pomernej časti vynaložených nákladov žalovaným) aj spôsob jeho výpočtu sú v konaní sporné.“

7.7. Z tohto dôvodu je tak zrejmé, že žalobca síce dôkaz - výplatné lístky označil, avšak nepredložil. Na uvedené poukazoval aj v podanom odvolaní, tak ako je vyššie uvedené. Odvolací súd oproti súdu prvej inštancie vychádzal pri právnom posudzovaní veci z platnej dohody o zvyšovaní kvalifikácie, avšak čo sa týka uplatnenej výšky nároku, túto z dôvodov uvedených v bode 23. považoval za nepreukázanú z dôvodu nepredloženia výplatných lístkov za rozhodné obdobie. Dovolací súd v zhode s označeným rozhodnutím NS SR sp. zn. 6Cdo/190/2022 uvádza, že zo strany odvolacieho súdu došlo k nesprávnemu procesnému postupu, pričom zdôrazňuje že za minimum v záujme zachovania procesných štandardov definujúcich právo na spravodlivý proces by malo byť považované poskytnutie možnosti chyby (ak k nej pravda prišlo na strane sporu) napraviť. Keďže žalobca opomenutím uvedené výplatné

lístky nepredložil, tieto ale riadne označil, zo strany súdu mal byť vyzvaný na doloženie uvedeného dôkazu.

7.8. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Dovolací súd zruší aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, len ak nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 2 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP).

7.9. Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto svojho uznesenia, teda zrušil len rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

8. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.